

КАБІНЕТ МІНІСТРІВ УКРАЇНИ ПОСТАНОВА

від 26 квітня 2002 р. № 565
Київ

Про затвердження Положення про прийомну сім'ю

{Із змінами, внесеними згідно з Постановами КМ

[№ 1572 від 17.11.2004](#)

[№ 33 від 15.01.2005](#)

[№ 305 від 20.04.2005](#)

[№ 107 від 06.02.2006](#)

[№ 203 від 14.02.2007](#)

[№ 1134 від 19.09.2007](#)

[№ 72 від 22.02.2008](#)

[№ 723 від 20.08.2008](#)

[№ 620 від 24.06.2009](#)

[№ 20 від 06.01.2010](#)

[№ 415 від 23.05.2012](#)

[№ 458 від 22.07.2016](#)

[№ 436 від 22.05.2019](#)

[№ 132 від 19.02.2020](#)

[№ 482 від 01.06.2020](#)

[№ 348 від 14.04.2021](#)

[№ 434 від 28.04.2021](#)

[№ 349 від 22.03.2022](#)

[№ 636 від 31.05.2022](#)

[№ 940 від 23.08.2022](#)

[№ 576 від 01.06.2023](#)

[№ 1310 від 15.12.2023](#)

[№ 898 від 09.08.2024](#)

[№ 1542 від 27.12.2024](#)

[№ 702 від 18.06.2025](#)}

З метою розширення практики утворення прийомних сімей як нової форми сімейного виховання дітей-сиріт і дітей, позбавлених батьківського піклування, Кабінет Міністрів України **постановляє**:

1. Визнати позитивними результати експерименту з утворення прийомних сімей в Автономній Республіці Крим, Запорізькій, Львівській, Харківській областях та у м. Києві і забезпечити розширення цієї практики в усіх регіонах.

2. Затвердити [Положення про прийомну сім'ю](#) (додається).

3. Міністерству соціальної політики здійснювати координацію і методичне забезпечення функціонування прийомних сімей.

{Пункт 3 із змінами, внесеними згідно з Постановами КМ [№ 1572 від 17.11.2004](#), [№ 305 від 20.04.2005](#), [№ 107 від 06.02.2006](#), [№ 415 від 23.05.2012](#)}

4. Раді міністрів Автономної Республіки Крим, обласним, Київській та Севастопольській міським державним адміністраціям подавати всебічну допомогу в утворенні та функціонуванні прийомних сімей.

5. Визнати такими, що втратили чинність:

[постанову Кабінету Міністрів України від 2 березня 1998 р. № 241](#) "Про проведення експерименту з утворення прийомних сімей в Запорізькій області та затвердження Положення про прийомну сім'ю" (Офіційний вісник України, 1998 р., № 9, ст. 341);

[постанову Кабінету Міністрів України від 15 вересня 1999 р. № 1713](#) "Про проведення експерименту з утворення прийомних сімей у деяких регіонах України" (Офіційний вісник України, 1999 р., № 38, ст. 1903).

Прем'єр-міністр України	А. КІНАХ
Інд. 28	

	ЗАТВЕРДЖЕНО постановою Кабінету Міністрів України від 26 квітня 2002 р. № 565
--	--

ПОЛОЖЕННЯ

про прийомну сім'ю

{У тексті Положення слово "угода" в усіх відмінках замінено словом "договір" у відповідному відмінку, а слова "відділ у справах сім'ї та молоді" в усіх відмінках і формах числа замінено словами "відділ у справах сім'ї, дітей та молоді" у відповідному відмінку і числі згідно з Постановою КМ [№ 33 від 15.01.2005](#)}

{У тексті Положення та додатка до нього слово "неповнолітніх" замінено словом "дітей" згідно з Постановою КМ [№ 1134 від 19.09.2007](#)}

{У тексті Положення слово "центрального органу виконавчої влади з питань сім'ї дітей та молоді" замінено словом "Мінсоцполітики" згідно з Постановою КМ [№ 415 від 23.05.2012](#)}

{У тексті Положення слово "заява" в усіх відмінках замінено словами "письмова заява" у відповідному відмінку згідно з Постановою КМ [№ 702 від 18.06.2025](#)}

Загальна частина

1. Метою утворення прийомної сім'ї є забезпечення належних умов для зростання в сімейному оточенні дітей-сиріт і дітей, позбавлених батьківського піклування, шляхом влаштування їх у сім'ї на виховання та спільне проживання.

2. Прийомна сім'я - сім'я або окрема особа, яка не перебуває у шлюбі, що добровільно за плату взяла на виховання та спільне проживання від одного до чотирьох дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування. Діти, уражені ВІЛ-інфекцією, можуть влаштовуватися для виховання та спільного проживання у прийомній сім'ї за наявності відповідних висновків органів опіки та піклування і закладів охорони здоров'я, а їх загальна кількість не повинна перевищувати чотирьох осіб.

(Абзац перший пункту 2 із змінами, внесеними згідно з Постановою КМ [№ 33 від 15.01.2005](#); в редакції Постанови КМ [№ 107 від 06.02.2006](#))

Прийомні батьки - подружжя або окрема особа, яка не перебуває у шлюбі, які взяли на виховання та спільне проживання дітей-сиріт і дітей, позбавлених батьківського піклування.

(Абзац другий пункту 2 із змінами, внесеними згідно з Постановою КМ [№ 107 від 06.02.2006](#))

Під час дії на території України надзвичайного або воєнного стану у прийомній сім'ї можуть тимчасово влаштовуватися діти, які залишилися без батьківського піклування, на умовах тимчасового влаштування в межах передбаченої граничної чисельності дітей у прийомній сім'ї.

{Пункт 2 доповнено новим абзацом згідно з Постановою КМ [№ 349 від 22.03.2022](#)}

Прийомні діти - діти-сироти і діти, позбавлені батьківського піклування, влаштовані до прийомної сім'ї.

Прийомні діти проживають і виховуються у прийомній сім'ї до досягнення 18-річного віку. Після досягнення 18-річного віку такі особи у разі продовження навчання в закладах загальної середньої, професійної (професійно-технічної), фахової передвищої та вищої освіти можуть за їх вибором продовжити проживати і виховуватися у цій прийомній сім'ї до закінчення відповідних закладів освіти.

{Абзац пункту 2 із змінами, внесеними згідно з Постановами КМ [№ 107 від 06.02.2006](#), [№ 723 від 20.08.2008](#); в редакції Постанов КМ [№ 482 від 01.06.2020](#), [№ 434 від 28.04.2021](#)}

Особи з числа дітей-сиріт і дітей, позбавлених батьківського піклування, яким встановлено інвалідність, за їх вибором можуть продовжити проживати і виховуватися у прийомній сім'ї до досягнення ними 23-річного віку незалежно від того, чи навчаються вони у закладах загальної середньої, професійної (професійно-технічної), фахової передвищої, вищої освіти.

{Абзац пункту 2 в редакції Постанови КМ [№ 434 від 28.04.2021](#)}

3. Прийомна сім'я може утворюватися у житловому приміщенні, що належить кандидатам у прийомні батьки на праві власності або перебуває у користуванні за договором найму (оренди), укладеного не менш як на три роки та засвідченого нотаріально, за наявності відповідних санітарно-гігієнічних та побутових умов (належного стану житлового приміщення, необхідної житлової площі, належного санітарного стану, наявності необхідних меблів, побутової техніки та інших предметів тривалого вжитку, наявності умов для проживання, виховання та розвитку дитини).

{Пункт 3 із змінами, внесеними згідно з Постановою КМ [№ 107 від 06.02.2006](#); в редакції Постанов КМ [№ 458 від 22.07.2016](#), [№ 702 від 18.06.2025](#)}

4. За прийомними дітьми зберігаються пільги і державні гарантії, передбачені законодавством для дітей-сиріт і дітей, позбавлених батьківського піклування.

Утворення та припинення функціонування прийомної сім'ї

{Назва розділу в редакції Постанови КМ [№ 702 від 18.06.2025](#)}

5. Пошук та первинний відбір сімей для створення прийомних сімей здійснюється службами у справах дітей районних у мм. Києві та Севастополі держадміністрацій, міських, районних у містах (у разі утворення), селищних, сільських рад (військових адміністрацій населених пунктів) у співпраці з центрами надання соціальних послуг/центрами соціальних служб або фахівцями із соціальної роботи шляхом проведення інформаційних кампаній, співбесід і консультацій з особами, які бажають взяти на виховання дітей-сиріт, дітей, позбавлених батьківського піклування, відповідно до [Порядку взаємодобору сім'ї та дитини-сироти, дитини, позбавленої батьківського піклування](#), затвердженого наказом Мінсоцполітики.

Для утворення прийомної сім'ї особи, які бажають її утворити, подають до служби у справах дітей районної у мм. Києві та Севастополі держадміністрації, міської, районної у місті (у разі утворення), селищної, сільської ради (військової адміністрації населеного пункту) за місцем свого проживання (для осіб, які є внутрішньо переміщеними особами, - за залишеним (покинутим) місцем проживання або за фактичним місцем проживання (перебування) на їх вибір) письмову заяву та документи, передбачені [пунктами 40 і 40¹ Порядку](#) провадження органами опіки та піклування діяльності, пов'язаної із захистом прав дитини, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 24 вересня 2008 р. № 866 "Питання діяльності органів опіки та піклування, пов'язаної із захистом прав дитини" (Офіційний вісник України, 2008 р., № 76, ст. 2561). Заяву може бути подано в паперовій формі безпосередньо під час особистого прийому у службі у справах дітей або в разі наявності відповідної технічної можливості - в електронній формі через Єдиний державний вебпортал електронних послуг та інтегровані з ним інформаційні системи Мінсоцполітики, органів виконавчої влади та органів місцевого самоврядування.

Перевірка документів, направлення заявників на проходження курсу навчання з виховання дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування, та взяття їх на облік потенційних прийомних батьків здійснюється відповідно до [пунктів 40² і 41¹ Порядку](#) провадження органами опіки та піклування діяльності, пов'язаної із захистом прав дитини, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 24 вересня 2008 р. № 866 "Питання діяльності органів опіки та піклування, пов'язаної із захистом прав дитини".

Рішення про утворення прийомної сім'ї приймається районною у мм. Києві та Севастополі держадміністрацією, виконавчим органом міської, районної у місті (у разі утворення), селищної, сільської ради (військовою адміністрацією населеного пункту) (далі - орган, який прийняв рішення) на підставі письмової заяви сім'ї або окремої особи, які виявили бажання утворити прийомну сім'ю, за поданням висновку про можливість утворення прийомної сім'ї з урахуванням рекомендації центру соціальних служб за результатами проходження курсу навчання з виховання дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування. Після прийняття рішення про утворення прийомної сім'ї служба у справах дітей здійснює взаємодобір дитини і сім'ї відповідно до [Порядку взаємодобору сім'ї та дитини-сироти, дитини, позбавленої батьківського піклування](#), затвердженого наказом Мінсоцполітики.

Служба у справах дітей за місцем утворення прийомної сім'ї формує її особову справу, у якій зберігаються договір про влаштування дітей на виховання та спільне проживання у прийомній сім'ї, копії рішень про утворення прийомної сім'ї, влаштування та виведення дітей, копії документів прийомних батьків та прийомних дітей, звіти про стан виховання, утримання і розвитку дітей, інші документи, що стосуються діяльності прийомної сім'ї.

У разі переміщення прийомної сім'ї з однієї адміністративно-територіальної одиниці до іншої:

прийомні батьки письмово повідомляють службі у справах дітей за місцем утворення прийомної сім'ї про намір і причини переміщення;

служба у справах дітей за місцем утворення прийомної сім'ї письмово звертається до служби у справах дітей за новим місцем функціонування прийомної сім'ї для з'ясування умов її проживання на новому місці;

служба у справах дітей за новим місцем функціонування прийомної сім'ї забезпечує обстеження житлово-побутових умов її функціонування, складає акт про результати обстеження і протягом п'яти робочих днів надсилає його службі у справах дітей за місцем утворення прийомної сім'ї;

на підставі акта обстеження житлово-побутових умов служба у справах дітей за місцем утворення прийомної сім'ї та служба у справах дітей за новим місцем її функціонування узгоджують між собою дату припинення функціонування прийомної сім'ї в одній адміністративно-територіальній одиниці та дату початку її функціонування в іншій адміністративно-територіальній одиниці;

орган, який прийняв рішення, за поданням служби у справах дітей за місцем утворення прийомної сім'ї приймає на підставі письмової заяви прийомних батьків про зміну місця проживання рішення про припинення функціонування прийомної сім'ї у зв'язку з її переміщенням до іншої адміністративно-територіальної одиниці;

служба у справах дітей за місцем утворення прийомної сім'ї надсилає копію особової справи прийомної сім'ї службі у справах дітей за новим місцем її функціонування;

районна у м. Києві та Севастополі держадміністрація, виконавчі органи міських, районних у містах (у разі утворення), селищних, сільських рад (військові адміністрації населених пунктів) за фактичним місцем проживання (перебування) сім'ї на підставі поданої прийомними батьками письмової заяви про продовження функціонування прийомної сім'ї приймають рішення про забезпечення її функціонування на відповідній території адміністративно-територіальної одиниці та укладають з прийомними батьками договір про влаштування дітей на виховання та спільне проживання у прийомній сім'ї згідно з додатком.

Письмові повідомлення та заяви, передбачені цим Положенням, подаються заявниками у паперовій формі безпосередньо під час особистого прийому у службі у справах дітей, крім випадків, коли цим Положенням передбачено подання заяви в електронній формі через Єдиний державний вебпортал електронних послуг та інтегровані з ним інформаційні системи Мінсоцполітики, органів виконавчої влади та органів місцевого самоврядування або в інший спосіб.

{Пункт 5 із змінами, внесеними згідно з Постановами КМ [№ 33 від 15.01.2005](#), [№ 107 від 06.02.2006](#), [№ 458 від 22.07.2016](#), [№ 482 від 01.06.2020](#); в редакції Постанови КМ [№ 702 від 18.06.2025](#)}

6. На підставі рішення про утворення прийомної сім'ї між прийомними батьками та органом, який прийняв рішення про її утворення, укладається договір про влаштування дітей до прийомної сім'ї на виховання та спільне проживання (далі - договір) за формою згідно з додатком.

Договір про влаштування дітей на виховання та спільне проживання у прийомній сім'ї - адміністративний договір, що укладається на підставі закону, одним із учасників якого обов'язково є суб'єкт владних повноважень, його зміст становлять права та

обов'язки учасників, передбачені законом та цим договором, у сфері захисту прав та інтересів дітей-сиріт, дітей, позбавлених батьківського піклування.

{Пункт 6 доповнено новим абзацом згідно з Постановою КМ [№ 1310 від 15.12.2023](#)}

Після укладення договору служба у справах дітей знімає заявників з обліку потенційних прийомних батьків.

{Пункт 6 доповнено новим абзацом згідно з Постановою КМ [№ 702 від 18.06.2025](#)}

Дія договору припиняється у разі виникнення у прийомній сім'ї несприятливих умов для виховання дітей та спільного проживання (тяжка хвороба прийомних батьків, відсутність взаєморозуміння батьків з дітьми, конфліктні стосунки дітей), невиконання прийомними батьками обов'язків щодо належного виховання, розвитку та утримання дітей, відмови прийомних батьків від обов'язкової евакуації разом з прийомними дітьми у разі загрози виникнення або виникнення надзвичайної ситуації, під час дії на території України або в окремих її місцевостях надзвичайного або воєнного стану, порушення схеми антиретровірусної терапії дитини, невиконання індивідуальної програми реабілітації дитини з інвалідністю, вибуття із прийомної сім'ї усіх прийомних дітей, досягнення молодшим з прийомних батьків пенсійного віку, встановленого [статтею 26](#) Закону України "Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування" (крім випадку, передбаченого [абзацом другим](#) пункту 8 цього Положення), виявлення обставин щодо навмисного виведення дитини з прийомної сім'ї з метою усиновлення її іноземцями, за винятком ситуацій, якщо іноземець є родичем дитини, за згодою сторін та з інших причин, передбачених договором, а також за наявності обставин, зазначених у [статті 212](#) Сімейного кодексу України.

{Абзац пункту 6 із змінами, внесеними згідно з Постановами КМ [№ 33 від 15.01.2005](#), [№ 107 від 06.02.2006](#), [№ 20 від 06.01.2010](#); в редакції Постанови КМ [№ 458 від 22.07.2016](#); із змінами, внесеними згідно з Постановами КМ [№ 482 від 01.06.2020](#), [№ 940 від 23.08.2022](#), [№ 702 від 18.06.2025](#)}

Дія договору також припиняється у разі, коли прийомним батькам або членам сім'ї, з якими вони проживають на спільній житловій площі, у тому числі малолітнім та неповнолітнім дітям, діагностовано захворювання, зазначені в [абзаці дванадцятому](#) пункту 14 цього Положення.

{Пункт 6 доповнено абзацом згідно з Постановою КМ [№ 620 від 24.06.2009](#); із змінами, внесеними згідно з Постановами КМ [№ 20 від 06.01.2010](#), [№ 702 від 18.06.2025](#)}

У разі припинення дії договору у зв'язку з відмовою від обов'язкової евакуації, органом опіки і піклування за місцем фактичного проживання дітей здійснюються заходи з їх евакуації.

{Пункт 6 доповнено новим абзацом згідно з Постановою КМ [№ 940 від 23.08.2022](#)}

У разі припинення дії договору сім'я позбавляється статусу прийомної, а питання про подальше влаштування дітей вирішується органом опіки і піклування за місцем походження дитини-сироти, дитини, позбавленої батьківського піклування (дітей, уражених ВІЛ-інфекцією, - органом опіки і піклування на підставі висновку закладу охорони здоров'я), який вживає вичерпних заходів до запобігання поверненню (влаштуванню) дітей до закладів, в яких передбачається цілодобове перебування дітей.

{Абзац пункту 6 із змінами, внесеними згідно з Постановою КМ [№ 33 від 15.01.2005](#); в редакції Постанов КМ [№ 107 від 06.02.2006](#), [№ 702 від 18.06.2025](#)}

У разі введення на території України надзвичайного або воєнного стану служба у справах дітей зобов'язана один раз на місяць встановлювати зв'язок із прийомними

батьками, якщо їх місце проживання, яке зазначене у договорі, розташоване на тимчасово окупованій Російською Федерацією території України, а у разі відсутності з ними зв'язку протягом семи календарних днів або їх відмови надати службі у справах дітей інформацію про прийомних дітей (стан здоров'я, фізичний, розумовий розвиток) приймається рішення про припинення функціонування прийомної сім'ї.

{Пункт 6 доповнено абзацом згідно з Постановою КМ [№ 1310 від 15.12.2023](#)}

Договір вважається розірваним з дати прийняття рішення про припинення функціонування прийомної сім'ї.

{Пункт 6 доповнено абзацом згідно з Постановою КМ [№ 1310 від 15.12.2023](#)}

Інформація про відсутність зв'язку з прийомними батьками або їх відмова надати службі у справах дітей інформацію про прийомних дітей підтверджується довідкою, виданою службою у справах дітей, до якої можуть долучатися фотографії, відео- та звукозаписи, текстові та голосові повідомлення, що підтверджують цей факт. Служба у справах дітей з метою встановлення зв'язку з прийомними батьками зобов'язана застосовувати можливі засоби електронної комунікації.

{Пункт 6 доповнено абзацом згідно з Постановою КМ [№ 1310 від 15.12.2023](#)}

Довідка повинна містити прізвище, власне ім'я, по батькові (за наявності) прийомних батьків, дату, час та результати електронної комунікації.

{Пункт 6 доповнено абзацом згідно з Постановою КМ [№ 1310 від 15.12.2023](#)}

За результатами оформлення довідки служба у справах дітей готує клопотання про припинення функціонування прийомної сім'ї та надсилає його до районної, районної у м. Києві держадміністрації виконавчого органу міської, районної у місті (у разі утворення), селищної, сільської ради (військової адміністрації населеного пункту) за місцем створення прийомної сім'ї, в разі невиконання ними своїх повноважень - до обласної та Київської міської держадміністрації (військової адміністрації) для прийняття рішення про припинення функціонування прийомної сім'ї.

{Пункт 6 доповнено абзацом згідно з Постановою КМ [№ 1310 від 15.12.2023](#); із змінами, внесеними згідно з Постановою КМ [№ 702 від 18.06.2025](#)}

У разі поповнення прийомної сім'ї дітьми або виведення дитини із прийомної сім'ї до договору вносяться відповідні зміни шляхом укладення між органом, який прийняв рішення, та прийомними батьками додаткової угоди до договору про влаштування дітей до прийомної сім'ї на виховання та спільне проживання про влаштування або виведення дітей.

{Пункт 6 доповнено абзацом згідно з Постановою КМ [№ 702 від 18.06.2025](#)}

б¹. У разі зміни сімейного стану (одруження, розлучення, смерті одного з подружжя) прийомні батьки зобов'язані не пізніше ніж через 10 календарних днів з дати зміни сімейного стану повідомити про це відповідній службі у справах дітей та соціальному працівнику або фахівцю із соціальної роботи, який здійснює соціальне супроводження сім'ї.

Служба у справах дітей із залученням соціального працівника або фахівця із соціальної роботи, який здійснює соціальне супроводження сім'ї, протягом п'яти робочих днів після надходження повідомлення з'ясовує обставини, що склалися в сім'ї, перевіряє умови утримання, навчання, виховання дітей шляхом відвідування сім'ї, проведення бесід з прийомними батьками, прийомними дітьми, особами з їх оточення, з'ясовує, чи має особа, яка в результаті зміни сімейного стану стала членом прийомної сім'ї (далі - особа,

яка стала членом сім'ї), намір стати одним із прийомних батьків. За результатами відвідування соціальний працівник або фахівець із соціальної роботи, який здійснює соціальне супроводження сім'ї, який відвідав сім'ю, складає акт про результат відвідування і коригує план соціального супроводження прийомної сім'ї.

На підставі зібраних відомостей служба у справах дітей готує висновок про доцільність (недоцільність) продовження функціонування прийомної сім'ї з урахуванням обставин і думок дітей, якщо вони досягли такого віку та рівня розвитку, що можуть їх висловити.

Особа, яка стала членом сім'ї та виявила бажання стати одним із прийомних батьків, зобов'язана пройти за направленням відповідної служби у справах дітей курс навчання з виховання дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування, в обласному/Київському міському центрі соціальних служб (далі - регіональний центр соціальних служб).

Орган, який прийняв рішення, на підставі письмової заяви такої особи та поданого службою у справах дітей відповідного висновку з урахуванням рекомендації регіонального центру соціальних служб за результатами проходження курсу навчання з виховання дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування, і документів, поданих відповідно до [пунктів 40 і 40¹](#) Порядку провадження органами опіки та піклування діяльності, пов'язаної із захистом прав дитини, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 24 вересня 2008 р. № 866 "Питання діяльності органів опіки та піклування, пов'язаної із захистом прав дітей" (Офіційний вісник України, 2008 р., № 76, ст. 2561), вносить у місячний строк відповідні зміни до рішення та договору. Заяву може бути подано в паперовій формі безпосередньо під час особистого прийому у службі у справах дітей або в разі наявності відповідної технічної можливості - в електронній формі через Єдиний державний вебпортал електронних послуг та інтегровані з ним інформаційні системи Мінсоцполітики, органів виконавчої влади та органів місцевого самоврядування.

{Абзац п'ятий пункту б¹ в редакції Постанови КМ [№ 636 від 31.05.2022](#); із змінами, внесеними згідно з Постановою КМ [№ 702 від 18.06.2025](#)}

У разі коли особа, яка стала членом сім'ї, не виявила бажання стати одним із прийомних батьків, прийомні батьки зобов'язані протягом одного місяця з дати відвідування службою у справах дітей із залученням соціального працівника або фахівця із соціальної роботи, який здійснює соціальне супроводження сім'ї, подати органу, який прийняв рішення, документи особи, яка стала членом сім'ї, передбачені [підпунктами 1, 6-7](#) пункту 40 Порядку провадження органами опіки та піклування діяльності, пов'язаної із захистом прав дитини, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 24 вересня 2008 р. № 866.

{Абзаци шостий - десятий пункту б¹ замінено абзацом згідно з Постановою КМ [№ 636 від 31.05.2022](#); абзац шостий пункту б¹ в редакції Постанови КМ [№ 702 від 18.06.2025](#)}

Якщо зміна сімейного стану прийомних батьків призвела до виникнення несприятливих умов для виховання та спільного проживання прийомних дітей або прийомні батьки відмовилися подати документи, зазначені в абзаці шостому цього пункту, або органом, який прийняв рішення, виявлено, що особа, яка стала членом сім'ї, відповідно до [пунктів 3 - 6, 8 і 10](#) частини першої статті 212 Сімейного кодексу України не може бути одним із прийомних батьків, такий орган приймає рішення про припинення функціонування прийомної сім'ї.

{Абзац сьомий пункту 6¹ із змінами, внесеними згідно з Постановою КМ № 636 від 31.05.2022}

{Положення доповнено пунктом 6¹ згідно з Постановою КМ № 482 від 01.06.2020}

7. Контроль за умовами утримання, виховання, навчання прийомних дітей здійснюють служби у справах дітей районних у м. Києві та Севастополі держадміністрацій, міських, районних у містах (у разі утворення), селищних, сільських рад (військових адміністрацій населених пунктів) за місцем проживання сім'ї шляхом її відвідування. Періодичність відвідувань установлюється окремим графіком. Відвідування повинні проводитись не рідше ніж один раз на рік, крім першого відвідування, яке проводиться через три місяці після влаштування дитини в прийомну сім'ю.

{Пункт 7 із змінами, внесеними згідно з Постановою КМ № 107 від 06.02.2006; в редакції Постанови КМ № 482 від 01.06.2020; із змінами, внесеними згідно з Постановою КМ № 702 від 18.06.2025}

7¹. У разі введення на території України надзвичайного або воєнного стану служба у справах дітей органу, який прийняв рішення про утворення прийомної сім'ї, яка тимчасово переміщена (евакуйована) в межах України чи за її межі, зобов'язана здійснювати:

1) контроль за умовами утримання, виховання, навчання вихованців на території адміністративно-територіальної одиниці/держави перебування, куди сім'я тимчасово переміщена (евакуйована), шляхом:

встановлення контакту з прийомними батьками та прийомними дітьми засобами телефонного/відеозв'язку або відвідування сім'ї не рідше ніж один раз на місяць;

проведення аналізу звіту про стан виховання, утримання і розвитку дітей в прийомній сім'ї, складеного службою у справах дітей за місцем тимчасового переміщення (евакуації);

2) заходи щодо поповнення прийомної сім'ї новими дітьми, а саме підготовку висновку про доцільність влаштування дітей на виховання та спільне проживання в таку сім'ю/наказу про тимчасове влаштування дитини, щодо якої встановлено факт відсутності батьківського піклування, у межах передбаченої граничної чисельності дітей в прийомній сім'ї.

{Положення доповнено пунктом 7¹ згідно з Постановою КМ № 702 від 18.06.2025}

8. Служби у справах дітей районних у м. Києві та Севастополі держадміністрацій, міських, районних у містах (у разі утворення), селищних, сільських рад (військових адміністрацій населених пунктів), адміністрації закладів, у яких виховуються діти-сироти і діти, позбавлені батьківського піклування, надають допомогу прийомним батькам у налагодженні контактів з ними.

{Абзац перший пункту 8 в редакції Постанов КМ № 482 від 01.06.2020, № 702 від 18.06.2025}

Влаштування дітей у прийомну сім'ю проводиться з урахуванням віку прийомних батьків та дітей, щоб на час досягнення обома прийомними батьками пенсійного віку всі прийомні діти досягли віку вибуття з прийомної сім'ї. У разі досягнення пенсійного віку одним з прийомних батьків час перебування дітей визначається за віком молодшого з батьків. В окремих випадках за згодою сторін прийомна сім'я може функціонувати і після досягнення прийомними батьками пенсійного віку, але не більше ніж протягом п'яти років.

{Пункт 8 доповнено абзацом згідно з Постановою КМ [№ 107 від 06.02.2006](#)}

Для влаштування дитини-сироти і дитини, позбавленої батьківського піклування, до прийомної сім'ї необхідна згода дитини, якщо вона досягла такого віку та рівня розвитку, що може висловити свою думку.

{Пункт 8 доповнено новим абзацом згідно з Постановою КМ [№ 482 від 01.06.2020](#)}

Згода дитини на влаштування її до прийомної сім'ї з'ясовується адміністрацією закладу, в якому вона перебуває, у присутності прийомних батьків і представника органу опіки та піклування, про що складається відповідний документ.

{Пункт 8 доповнено новим абзацом згідно з Постановою КМ [№ 482 від 01.06.2020](#)}

Не допускається одночасне застосування різних форм влаштування дітей у прийомну сім'ю, крім випадків, коли прийомні батьки перебувають з підопічним у сімейних чи родинних відносинах.

{Пункт 8 доповнено абзацом згідно з Постановою КМ [№ 458 від 22.07.2016](#)}

На виховання та спільне проживання у прийомну сім'ю насамперед влаштовуються діти-сироти і діти, позбавлені батьківського піклування, які перебувають на первинному обліку дітей-сиріт і дітей, позбавлених батьківського піклування, на відповідній адміністративно-територіальній одиниці, та діти-сироти, діти, позбавлені батьківського піклування, які під час надзвичайного або воєнного стану на території України тимчасово переміщені (евакуйовані) в межах України або за межі України.

{Пункт 8 доповнено абзацом згідно з Постановою КМ [№ 458 від 22.07.2016](#); із змінами, внесеними згідно з Постановами КМ [№ 436 від 22.05.2019](#), [№ 482 від 01.06.2020](#); в редакції Постанови КМ [№ 576 від 01.06.2023](#)}

Дітей-сиріт, дітей, позбавлених батьківського піклування, із числа тимчасово переміщених (евакуйованих) в межах України або за межі України за відсутності документів влаштовують до прийомної сім'ї на підставі витягу з обліково-статистичної картки дитини. Витяг подається обласною, Київською міською службою у справах дітей за місцем перебування дитини на первинному обліку дітей-сиріт і дітей, позбавлених батьківського піклування, або Державною службою у справах дітей на письмовий запит відповідної служби у справах дітей. Якщо дитина не має відповідного висновку про стан здоров'я, фізичний та розумовий розвиток, то після влаштування її в сім'ю прийомні батьки вживають заходів для проходження дитиною медичного огляду в закладах охорони здоров'я.

{Пункт 8 доповнено абзацом згідно з Постановою КМ [№ 458 від 22.07.2016](#); із змінами, внесеними згідно з Постановою КМ [№ 348 від 14.04.2021](#); в редакції Постанови КМ [№ 576 від 01.06.2023](#); із змінами, внесеними згідно з Постановою КМ [№ 898 від 09.08.2024](#)}

Рішення про поповнення прийомної сім'ї дітьми приймається на підставі письмової заяви прийомних батьків за наявності висновків служби у справах дітей, центру соціальних служб або соціального працівника або фахівця із соціальної роботи, який здійснює соціальне супроводження сім'ї, про доцільність влаштування дітей на виховання та спільне проживання у сім'ю.

{Пункт 8 доповнено абзацом згідно з Постановою КМ [№ 458 від 22.07.2016](#); із змінами, внесеними згідно з Постановою КМ [№ 482 від 01.06.2020](#)}

Прийомні батьки у разі поповнення прийомної сім'ї дітьми подають службі у справах дітей за місцем утворення прийомної сім'ї довідку про доходи сім'ї за останні шість

місяців без урахування державної соціальної допомоги на дітей-сиріт і дітей, позбавлених батьківського піклування, або довідку про подану декларацію про майновий стан і доходи (про сплату податку на доходи фізичних осіб та про відсутність податкових зобов'язань з такого податку).

{Пункт 8 доповнено абзацом згідно з Постановою КМ [№ 458 від 22.07.2016](#); із змінами, внесеними згідно з Постановою КМ [№ 702 від 18.06.2025](#)}

У разі коли середньомісячний сукупний дохід сім'ї в розрахунку на одну особу за попередні шість місяців є меншим від розміру встановленого законом прожиткового мінімуму для відповідних соціальних і демографічних груп населення, питання про подальше функціонування прийомної сім'ї виноситься на розгляд комісії з питань захисту прав дитини.

{Пункт 8 доповнено абзацом згідно з Постановою КМ [№ 458 від 22.07.2016](#)}

Орган, який прийняв рішення про утворення прийомної сім'ї, за письмовою заявою прийомних батьків може прийняти рішення про утворення на основі прийомної сім'ї дитячого будинку сімейного типу за наявності висновків служби у справах дітей, центру соціальних служб або соціального працівника або фахівця із соціальної роботи, який здійснює соціальне супроводження сім'ї, про доцільність утворення дитячого будинку сімейного типу на базі такої прийомної сім'ї.

{Пункт 8 доповнено новим абзацом згідно з Постановою КМ [№ 702 від 18.06.2025](#)}

Якщо орган, який прийняв рішення про утворення прийомної сім'ї, приймає рішення про створення дитячого будинку сімейного типу на основі такої сім'ї:

{Пункт 8 доповнено абзацом згідно з Постановою КМ [№ 482 від 01.06.2020](#); в редакції Постанови КМ [№ 434 від 28.04.2021](#)}

прийомні діти, які на той момент досягли 18-річного віку та належать до осіб з числа дітей-сиріт і дітей, позбавлених батьківського піклування, і продовжують навчання в закладах загальної середньої, професійної (професійно-технічної), фахової передвищої та вищої освіти, можуть за їх вибором продовжити проживати і виховуватися у цій сім'ї до 23-річного віку або до закінчення відповідних закладів освіти на правах дітей-вихованців;

{Абзац пункту 8 в редакції Постанови КМ [№ 434 від 28.04.2021](#)}

особи з числа дітей-сиріт і дітей, позбавлених батьківського піклування, яким встановлено інвалідність, за їх вибором можуть продовжити проживати і виховуватися у цій сім'ї до досягнення ними 23-річного віку незалежно від того, чи навчаються вони у закладах загальної середньої, професійної (професійно-технічної), фахової передвищої, вищої освіти, на правах дітей-вихованців.

{Абзац пункту 8 в редакції Постанови КМ [№ 434 від 28.04.2021](#)}

{Пункт 8 із змінами, внесеними згідно з Постановою КМ [№ 107 від 06.02.2006](#)}

8¹. Для забезпечення функціонування прийомної сім'ї, яка утворена рішенням райдержадміністрації (військової адміністрації), прийомні батьки подають до райдержадміністрації (військової адміністрації), яка прийняла рішення про утворення прийомної сім'ї, письмову заяву про припинення її функціонування та до виконавчого органу селищної, сільської ради (військової адміністрації населеного пункту) за місцем проживання сім'ї, зазначеним у договорі про влаштування дітей на виховання та спільне проживання у прийомній сім'ї, - про продовження функціонування прийомної сім'ї на території селищної, сільської територіальної громади.

Служба у справах дітей райдержадміністрації (військової адміністрації) та служба у справах дітей селищної, сільської ради (військової адміністрації населеного пункту) узгоджують дату припинення функціонування прийомної сім'ї та початку її функціонування на території селищної, сільської територіальної громади.

Райдержадміністрація (військова адміністрація) на підставі письмової заяви прийомних батьків приймає рішення про припинення функціонування прийомної сім'ї. Протягом п'яти робочих днів після прийняття рішення служба у справах дітей райдержадміністрації надсилає копію рішення, документи щодо функціонування прийомної сім'ї, а також копії особових справ прийомних дітей, у тому числі осіб з числа дітей-сиріт, дітей, позбавлених батьківського піклування, які продовжують перебувати в прийомній сім'ї (якщо прийомні діти перебувають на первинному обліку у службі у справах дітей не за місцем проживання прийомної сім'ї, зазначеному у договорі), службі у справах дітей селищної, сільської ради (військової адміністрації населеного пункту).

Виконавчий орган селищної, сільської ради (військова адміністрація населеного пункту) за поданням служби у справах дітей приймає рішення про продовження функціонування прийомної сім'ї на відповідній території та укладає з прийомними батьками договір згідно з додатком. У рішенні зазначається дата утворення та припинення функціонування прийомної сім'ї райдержадміністрацією (військовою адміністрацією), прізвище, власне ім'я, по батькові (за наявності), дата народження прийомних дітей, зокрема осіб з числа дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування, які продовжують перебувати в прийомній сім'ї.

У разі коли прийомна сім'я перебуває на тимчасово окупованій Російською Федерацією території України та підтримує постійний зв'язок із службою у справах дітей райдержадміністрації (військової адміністрації), прийняття рішення про припинення функціонування прийомної сім'ї та продовження функціонування на території селищної, сільської територіальної громади здійснюється за клопотанням відповідно служби у справах дітей райдержадміністрації та служби у справах дітей селищної, сільської ради протягом 60 календарних днів з дня встановлення контакту з прийомними батьками, про що прийомним батькам повідомляється засобами телефонного або відеозв'язку.

{Положення доповнено пунктом 8¹ згідно з Постановою КМ [№ 702 від 18.06.2025](#)}

9. Регіональні центри соціальних служб із залученням спеціалістів з питань психології, педагогіки, медицини тощо періодично, але не рідше ніж раз на два роки, забезпечують підвищення кваліфікації прийомних батьків, зокрема з питань догляду за дітьми, ураженими ВІЛ-інфекцією. Навчання проводиться за програмою, затвердженою наказом Мінсоцполітики.

{Пункт 9 із змінами, внесеними згідно з Постановами КМ [№ 33 від 15.01.2005](#), [№ 107 від 06.02.2006](#), [№ 415 від 23.05.2012](#), [№ 482 від 01.06.2020](#); в редакції Постанови КМ [№ 702 від 18.06.2025](#)}

9¹. Соціальне супроводження прийомних сімей передбачає здійснення заходів, спрямованих на сприяння створенню прийомними батьками належних умов функціонування прийомної сім'ї, у тому числі надання соціальних послуг (у разі потреби).

Соціальне супроводження прийомної сім'ї здійснюється постійно.

Для здійснення соціального супроводження за прийомною сім'єю закріплюється соціальний працівник або фахівець із соціальної роботи, який пройшов спеціальну підготовку за програмою, затвердженою наказом Мінсоцполітики. Соціальний працівник або фахівець із соціальної роботи, який здійснює соціальне супроводження сім'ї,

проходить навчання не рідше ніж один раз на п'ять років у регіональному центрі соціальних служб.

Порядок здійснення соціального супроводження прийомної сім'ї затверджується наказом Мінсоцполітики.

Соціальні працівники або фахівці із соціальної роботи, які здійснюють соціальне супроводження сім'ї, проходять курс спеціальної підготовки до роботи з прийомними сім'ями, в яких виховуються діти, уражені ВІЛ-інфекцією.

{Положення доповнено пунктом 9¹ згідно з Постановою КМ [№ 33 від 15.01.2005](#); в редакції Постанов КМ [№ 107 від 06.02.2006](#), [№ 482 від 01.06.2020](#)}

9². Заклади охорони здоров'я організовують проходження прийомними дітьми обов'язкового медичного огляду, їх диспансерний нагляд та проведення антиретровірусної терапії дітям, ураженим ВІЛ-інфекцією (за показаннями).

{Положення доповнено пунктом 9² згідно з Постановою КМ [№ 33 від 15.01.2005](#)}

9³. Органи управління освітою створюють умови для здобуття прийомними дітьми, у тому числі дітьми з інвалідністю, освіти в різних формах залежно від стану їх здоров'я з урахуванням індивідуальних потреб, можливостей, здібностей та інтересів.

{Положення доповнено пунктом 9³ згідно з Постановою КМ [№ 33 від 15.01.2005](#); в редакції Постанови КМ [№ 482 від 01.06.2020](#)}

9⁴. Ознайомлення прийомних батьків з інформацією про дітей-сиріт, дітей, позбавлених батьківського піклування, та видачу їм направлення для знайомства з дитиною здійснюють служби у справах дітей обласних, Київської та Севастопольської міських держадміністрацій (військових адміністрацій), районних у м. Києві держадміністрацій, міських, районних у містах (у разі утворення), селищних, сільських рад (військових адміністрацій населених пунктів) за місцем утворення прийомної сім'ї.

У разі коли за місцем утворення прийомної сім'ї немає дітей, яких можна влаштувати в прийомну сім'ю, що підтверджується довідкою служби у справах дітей обласної, Київської та Севастопольської міської держадміністрації (військової адміністрації), а також довідкою відповідної (за місцем утворення прийомної сім'ї) служби у справах дітей районної у мм. Києві та Севастополі держадміністрації, міської, районної у місті (у разі утворення), селищної, сільської ради, прийомні батьки мають право звернутися для отримання направлення для знайомства з дитиною до служби у справах дітей обласної, Київської та Севастопольської міської держадміністрації (військової адміністрації) іншого регіону або до Державної служби у справах дітей.

Ознайомлення прийомних батьків з інформацією про дітей-сиріт, дітей, позбавлених батьківського піклування, які тимчасово переміщені (евакуйовані) в межах України, та видачу направлення для знайомства з дитиною можуть також здійснювати служби у справах дітей обласних, Київської міської держадміністрацій (військових адміністрацій) за місцем тимчасового переміщення (евакуації) дитини та Державна служба у справах дітей, якщо в регіоні за місцем первинного обліку дитини немає осіб, які бажають взяти її на виховання у свою сім'ю.

Взаємодобір дитини і сім'ї здійснюється відповідно до [Порядку взаємодобору сім'ї та дитини-сироти, дитини, позбавленої батьківського піклування](#), затвердженого наказом Мінсоцполітики.

Рішення про влаштування дитини в прийомну сім'ю приймається районною в мм. Києві та Севастополі держадміністрацією, виконавчим органом міської, районної у місті (у разі утворення), селищної, сільської ради (військовою адміністрацією населеного

пункту) за місцем утворення прийомної сім'ї протягом 30 календарних днів від дати подання прийомними батьками письмової заяви.

{Положення доповнено пунктом 9^а згідно з Постановою КМ [№ 702 від 18.06.2025](#)}

Влаштування дітей до прийомної сім'ї

10. На кожну дитину, яка передається у прийомну сім'ю, органи опіки і піклування зобов'язані видати такі документи:

рішення органу опіки і піклування про влаштування дитини у прийомну сім'ю;

{Абзац другий пункту 10 із змінами, внесеними згідно з Постановою КМ [№ 702 від 18.06.2025](#)}

свідоцтво про народження дитини;

висновок про стан здоров'я, фізичний та розумовий розвиток дитини;

документ про освіту; висновок про комплексну психолого-педагогічну оцінку розвитку дитини, що надається інклюзивно-ресурсним центром (за наявності);

{Абзац п'ятий пункту 10 в редакції Постанови КМ [№ 482 від 01.06.2020](#)}

рішення органу опіки і піклування за місцем походження дитини-сироти або дитини, позбавленої батьківського піклування, про встановлення відповідного статусу такої дитини та документи, на підставі яких ухвалено таке рішення (документи про батьків або осіб, що їх замінюють: копія свідоцтва про смерть, вирок або рішення суду, довідка про хворобу, розшук батьків та інші документи, що підтверджують відсутність батьків або неможливість виховання ними своїх дітей тощо; опис належного дитині майна, у тому числі житла, та відомості про осіб, які відповідають за його збереження);

довідка про наявність та місцезнаходження братів і сестер чи інших близьких родичів дитини;

копію ухвали суду про стягнення аліментів та номер рахунка в банківській установі (за стандартом IBAN), на який виплачуються аліменти (за наявності).

{Абзац восьмий пункту 10 в редакції Постанови КМ [№ 702 від 18.06.2025](#)}

У разі коли на момент влаштування дитини до прийомної сім'ї деякі із зазначених документів відсутні, служба у справах дітей за місцем влаштування дитини вживає заходів до збору відповідних документів та надання їх прийомним батькам.

{Пункт 10 доповнено абзацом згідно з Постановою КМ [№ 576 від 01.06.2023](#)}

{Пункт 10 із змінами, внесеними згідно з Постановою КМ [№ 33 від 15.01.2005](#); в редакції Постанови КМ [№ 107 від 06.02.2006](#)}

10^а. Рішення про виведення дитини із прийомної сім'ї приймається органом, який створив прийомну сім'ю, у разі:

передачі дитини батькам, усиновлювачам, опікунам, піклувальникам, батькам-вихователям;

надання неповнолітній дитині повної цивільної дієздатності;

реєстрації прийомною дитиною шлюбу;

досягнення дитиною повноліття, крім випадків, передбачених [абзацами п'ятим і шостим](#) пункту 2 цього Положення;

завершення особою, яка досягла повноліття, навчання в закладі професійної (професійно-технічної), фахової передвищої та вищої освіти;

досягнення особою, якій встановлено інвалідність, 23-річного віку.

Рішення про виведення дитини із прийомної сім'ї також приймається у разі, коли виникли несприятливі умови для виховання та проживання дитини в сім'ї.

{Положення доповнено пунктом 10¹ згідно з Постановою КМ [№ 702 від 18.06.2025](#)}

11. За прийомними дітьми зберігаються раніше призначені аліменти, пенсія, інші види державної допомоги. Суми коштів, що належать прийомним дітям як пенсія, аліменти, інші види державної допомоги, переходять у розпорядження прийомних батьків і витрачаються ними на утримання прийомних дітей.

{Пункт 11 із змінами, внесеними згідно з Постановою КМ [№ 33 від 15.01.2005](#); в редакції Постанови КМ [№ 107 від 06.02.2006](#)}

12. Органи опіки та піклування забезпечують збереження житла та майна прийомних дітей за місцем його знаходження і здійснюють контроль за його використанням.

13. Прийомні діти мають право підтримувати особисті контакти з батьками та іншими родичами, крім випадків, коли це може заподіяти шкоду їх життю, здоров'ю та моральному вихованню. Форми такого спілкування визначають органи опіки та піклування за погодженням з прийомними батьками та за участю соціальних працівників або фахівців із соціальної роботи, які здійснюють соціальний супровід сімей.

{Пункт 13 із змінами, внесеними згідно з Постановою КМ [№ 33 від 15.01.2005](#); в редакції Постанови КМ [№ 482 від 01.06.2020](#); із змінами, внесеними згідно з Постановою КМ [№ 702 від 18.06.2025](#)}

Прийомні батьки, їх права та обов'язки

14. Прийомними батьками можуть бути окремі працездатні особи та особи, які перебувають у шлюбі, крім випадків, коли хоча б одна з них:

{Абзац перший пункту 14 із змінами, внесеними згідно з Постановами КМ [№ 107 від 06.02.2006](#), [№ 482 від 01.06.2020](#)}

не пройшла курс навчання з виховання дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування;

{Абзац другий пункту 14 із змінами, внесеними згідно з Постановою КМ [№ 107 від 06.02.2006](#); в редакції Постанови КМ [№ 482 від 01.06.2020](#)}

визнана в установленому порядку недієздатною або обмежено дієздатною;

позбавлена батьківських прав;

була усиновлювачем, опікуном, піклувальником, прийомним батьком, батьком-вихователем іншої дитини, але усиновлення було скасовано або визнано недійсним, опіку, піклування чи діяльність прийомної сім'ї або дитячого будинку сімейного типу було припинено з її вини;

{Абзац п'ятий пункту 14 в редакції Постанови КМ [№ 20 від 06.01.2010](#)}

за станом здоров'я не може виконувати обов'язки щодо виховання дітей (особи з інвалідністю I і II групи, які за висновком медико-соціальної експертної комісії або витягом з рішення експертної команди з оцінювання повсякденного функціонування

особи потребують стороннього догляду, особи, в яких офіційно зареєстровані асоціальні прояви, нахили до насильства);

{Абзац шостий пункту 14 із змінами, внесеними згідно з Постановою КМ [№ 33 від 15.01.2005](#); в редакції Постанови КМ [№ 20 від 06.01.2010](#); із змінами, внесеними згідно з Постановами КМ [№ 132 від 19.02.2020](#), [№ 1542 від 27.12.2024](#)}

перебуває на обліку або на лікуванні у психоневрологічному чи наркологічному диспансері;

{Абзац пункту 14 в редакції Постанови КМ [№ 20 від 06.01.2010](#)}

зловживає спиртними напоями або наркотичними засобами;

{Абзац пункту 14 в редакції Постанови КМ [№ 20 від 06.01.2010](#)}

страждає на хвороби, перелік яких затверджений МОЗ щодо осіб, які не можуть бути усиновлювачами;

{Абзац пункту 14 в редакції Постанови КМ [№ 20 від 06.01.2010](#)}

була засуджена за злочини проти життя і здоров'я, волі, честі та гідності, статевої свободи та статевої недоторканості особи, проти громадської безпеки, громадського порядку та моральності, у сфері обігу наркотичних засобів, психотропних речовин, їх аналогів або прекурсорів, а також за злочини, передбачені [статтями 148, 150, 150¹, 164, 166, 167, 169, 181, 187, 324 і 442](#) Кримінального кодексу України, або має непогашену чи не зняту в установленому законом порядку судимість за вчинення інших злочинів.

{Абзац пункту 14 в редакції Постанови КМ [№ 20 від 06.01.2010](#)}

Не можуть бути прийомними батьками:

{Абзац пункту 14 із змінами, внесеними згідно з Постановами КМ [№ 33 від 15.01.2005](#), [№ 620 від 24.06.2009](#), [№ 20 від 06.01.2010](#); в редакції Постанови КМ [№ 482 від 01.06.2020](#)}

особи, з якими на спільній житловій площі проживають члени сім'ї (у тому числі малолітні та неповнолітні діти), які мають глибокі органічні ураження нервової системи, хворі на СНІД (крім сімей, які беруть на виховання дітей, уражених ВІЛ-інфекцією), алкогольну, наркотичну залежність, відкриту форму туберкульозу, психотичні розлади, в яких офіційно зареєстровано асоціальні прояви, нахили до насильства;

{Абзац пункту 14 в редакції Постанови КМ [№ 482 від 01.06.2020](#)}

особи, які не мають постійного місця проживання та постійного заробітку (доходу);

{Абзац пункту 14 в редакції Постанови КМ [№ 482 від 01.06.2020](#)}

інші особи, інтереси яких суперечать інтересам дитини, у тому числі особи, які вчинили домашнє насильство у будь-якій формі.

{Абзац пункту 14 в редакції Постанови КМ [№ 482 від 01.06.2020](#)}

Середньомісячний сукупний дохід сім'ї в розрахунку на одну особу за попередні шість місяців, що передували місяцю звернення з письмовою заявою про утворення прийомної сім'ї, не може бути менший, ніж розмір прожиткового мінімуму, встановлений законом для відповідних соціальних і демографічних груп населення. У разі коли житлове приміщення, в якому планує проживати прийомна сім'я, перебуває у користуванні за договором найму (оренди) у прийомних батьків, під час розрахунку середньомісячного сукупного доходу сім'ї додатково враховується фінансова спроможність сім'ї здійснювати

витрати на оплату орендованого житлового приміщення, що підтверджується відповідними документами.

{Абзац пункту 14 в редакції Постанови КМ [№ 20 від 06.01.2010](#); в редакції Постанови КМ [№ 702 від 18.06.2025](#)}

15. Особи, які виявили бажання стати прийомними батьками, в обов'язковому порядку мають пройти навчання, організоване регіональними центрами соціальних служб із залученням спеціалістів з питань психології, педагогіки, медицини тощо, за програмою, затвердженою Мінсоцполітики.

{Пункт 15 із змінами, внесеними згідно з Постановами КМ [№ 1572 від 17.11.2004](#), [№ 33 від 15.01.2005](#), [№ 305 від 20.04.2005](#), [№ 107 від 06.02.2006](#), [№ 415 від 23.05.2012](#), [№ 482 від 01.06.2020](#)}

16. Прийомні батьки зобов'язані:

проходити підвищення кваліфікації (один раз на два роки), проведення якого забезпечують регіональні центри соціальних служб за програмою, затвердженою наказом Мінсоцполітики;

протягом 10 календарних днів письмово (поштовим відправленням або електронною поштою) повідомляти службі у справах дітей за місцем утворення про зміну місця перебування прийомної сім'ї, у тому числі про тимчасове переміщення (евакуацію) в межах України або за межі України, зміну місця тимчасового переміщення (евакуації), повернення з евакуації, виїзду з тимчасово окупованої Російською Федерацією території України із зазначенням адреси перебування прийомної сім'ї та дітей, влаштованих до прийомної сім'ї;

щороку з дня утворення прийомної сім'ї проходити медичне обстеження та подавати до служби у справах дітей за місцем утворення прийомної сім'ї висновок про стан здоров'я.”;

{Пункт 16 в редакції Постанов [КМ № 482 від 01.06.2020](#), [№ 636 від 31.05.2022](#), [№ 702 від 18.06.2025](#)}

17. Прийомні батьки є законними представниками прийомних дітей на підприємствах, в установах та організаціях без спеціальних на те повноважень, несуть персональну відповідальність за життя, здоров'я, фізичний і психічний розвиток прийомних дітей та дотримання принципу конфіденційності інформації щодо ураження прийомних дітей ВІЛ-інфекцією.

Прийомні батьки зобов'язані сприяти забезпеченню пріоритетного права прийомних дітей на усиновлення.

{Пункт 17 доповнено абзацом згідно з Постановою КМ [№ 458 від 22.07.2016](#)}

Створення прийомними батьками перешкод у забезпеченні такого права прийомних дітей є підставою для перегляду рішення про подальше функціонування прийомної сім'ї.

{Пункт 17 доповнено абзацом згідно з Постановою КМ [№ 458 від 22.07.2016](#)}

{Пункт 17 в редакції Постанови КМ [№ 33 від 15.01.2005](#)}

17¹. Лікувально-профілактичні заклади проводять щорічне медичне обстеження прийомних батьків, які виховують дітей, уражених ВІЛ-інфекцією, у тому числі за їх бажанням на ВІЛ-інфекцію.

{Положення доповнено пунктом 17¹ згідно з Постановою КМ [№ 33 від 15.01.2005](#)}

Матеріальне забезпечення прийомної сім'ї

18. Виплата державної соціальної допомоги на дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування, які перебувають у прийомних сім'ях, грошового забезпечення прийомним батькам, а також сплата єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування за прийомних батьків здійснюється за рахунок коштів, передбачених у загальному фонді державного бюджету Мінсоцполітики за відповідною програмою, згідно з [Порядком призначення і виплати державної соціальної допомоги на дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування, грошового забезпечення батькам-вихователям і прийомним батькам за надання соціальних послуг у дитячих будинках сімейного типу та прийомних сім'ях за принципом "гроші ходять за дитиною"](#), затвердженим постановою Кабінету Міністрів України від 26 червня 2019 р. № 552 (Офіційний вісник України, 2019 р., № 53, ст. 1840).

{Пункт 18 в редакції Постанов КМ [№ 107 від 06.02.2006](#), [№ 482 від 01.06.2020](#)}

{Пункт 18¹ виключено на підставі Постанови КМ [№ 482 від 01.06.2020](#)}

{Пункт 19 виключено на підставі Постанови КМ [№ 482 від 01.06.2020](#)}

20. Заощаджені протягом року бюджетні кошти вилученню не підлягають і використовуються прийомними батьками для задоволення потреб прийомних дітей у наступному році.

21. Раз на рік служба у справах дітей за місцем проживання сім'ї складає звіт про стан виховання, утримання і розвитку дітей у прийомній сім'ї на основі інформації, що надається центром соціальних служб, іншими установами або закладами надання соціальних послуг або соціальним працівником або фахівцем із соціальної роботи, який здійснює соціальне супроводження сім'ї, адміністрацією закладу дошкільної освіти або закладу загальної середньої, професійної (професійно-технічної), фахової передвищої, вищої освіти, де навчається дитина, лікарем загальної практики - сімейним лікарем, лікарем-педіатром і дільничним офіцером місцевої поліцейської дільниці. Прийомні батьки обов'язково ознайомлюються із складеним звітом, який затверджується начальником служби у справах дітей.

{Абзац перший пункту 21 в редакції Постанови КМ [№ 482 від 01.06.2020](#)}

Відлік річного строку починається з дати утворення прийомної сім'ї, а у разі переміщення - з дати прийняття рішення про забезпечення функціонування прийомної сім'ї на відповідній адміністративно-територіальній одиниці.

{Пункт 21 доповнено абзацом згідно з Постановою КМ [№ 458 від 22.07.2016](#); із змінами, внесеними згідно з Постановою КМ [№ 702 від 18.06.2025](#)}

{Пункт 21 в редакції Постанови КМ [№ 107 від 06.02.2006](#); із змінами, внесеними згідно з Постановою КМ [№ 458 від 22.07.2016](#)}

22. На час навчання прийомних дітей у закладах загальної середньої, професійної (професійно-технічної), фахової передвищої та вищої освіти після досягнення ними 18-річного віку до досягнення ними 23-річного віку або до закінчення відповідних закладів освіти здійснюються виплати, передбачені [пунктом 18](#) цього Положення.

Особам з числа дітей-сиріт і дітей, позбавлених батьківського піклування, яким встановлено інвалідність, незалежно від того, чи навчаються вони у закладах загальної середньої, професійної (професійно-технічної), фахової передвищої, вищої освіти, до досягнення ними 23-річного віку здійснюються виплати, передбачені [пунктом 18](#) цього Положення.

{Пункт 22 із змінами, внесеними згідно з Постановою КМ [№ 107 від 06.02.2006](#); в редакції Постанов КМ [№ 482 від 01.06.2020](#), [№ 434 від 28.04.2021](#)}

23. Місцеві органи виконавчої влади та органи місцевого самоврядування щороку забезпечують оздоровлення та відпочинок прийомних дітей.

Прийомні діти, які за медичними показаннями потребують санаторно-курортного лікування, забезпечуються путівками до спеціалізованих санаторіїв органом, який прийняв відповідне рішення.

Прийомні діти та рідні діти прийомних батьків, які проживають в одній прийомній сім'ї, направляються до дитячих закладів оздоровлення та відпочинку за рахунок коштів державного бюджету.

{Пункт 23 в редакції Постанови КМ [№ 482 від 01.06.2020](#)}

24. Інші питання матеріального та фінансового забезпечення прийомної сім'ї вирішуються органом, який прийняв рішення про її утворення.

У разі влаштування до прийомної сім'ї дітей з іншої адміністративно-територіальної одиниці між органом, який утворив прийомну сім'ю, та органом опіки та піклування за місцем первинного обліку дитини, яка влаштована в прийомну сім'ю, може укладатися договір про співробітництво територіальних громад щодо забезпечення функціонування прийомної сім'ї, яким передбачаються умови співпраці стосовно облаштування житлового приміщення, в якому проживає прийомна сім'я, з дотриманням принципів універсального дизайну, архітектурної доступності та розумного пристосування (у разі потреби), задоволення медичних, реабілітаційних та інших потреб дитини, організації її оздоровлення та відпочинку відповідно до [Закону України](#) "Про співробітництво територіальних громад".

{Пункт 24 доповнено абзацом згідно з Постановою КМ [№ 702 від 18.06.2025](#)}

25. Прийомній сім'ї може надаватися матеріальна, фінансова та інша благодійна допомога підприємствами, установами та організаціями незалежно від форми власності, громадськими об'єднаннями, фондами, фізичними особами.

Зразок

	Додаток до Положення про прийомну сім'ю
--	--

ДОГОВІР
про влаштування дітей на виховання та спільне проживання у
прийомній сім'ї

{Додаток із змінами, внесеними згідно з Постановою КМ [№ 33 від 15.01.2005](#); в редакції Постанови КМ [№ 107 від 06.02.2006](#); із змінами, внесеними згідно з Постановами КМ [№ 203 від 14.02.2007](#), [№ 458 від 22.07.2016](#), [№ 482 від 01.06.2020](#), [№ 702 від 18.06.2025](#)}